

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2020-847

16.11.2020

Gjensidige Forsikring ASA

Reise/reisegods

Arbeidsledighetsforsikring – opphør av forsikringsavtalen – fal. § 3-5.

Sikrede mottok 4.6.20 varsel fra selskapet om at arbeidsledighetsforsikringen han var omfattet av, etter førstkomende hovedforfall 1.1.21, ikke ville bli fornyet. Som begrunnelse viste selskapet til at oppslutningen om produktet hadde vært svært lav etter oljekrisen i 2015/2016. Selskapet besluttet å avvikle produktet, siden det ikke lenger var bærekraftig eller robust til å takle perioder med høy arbeidsledighet. Sikrede anførte at oppsigelsen var ugyldig. Spørsmålet i saken er om selskapet kan nekte fornyelse av forsikringen i 2021. Nemnda kom til at unnlatelsen av å fornye sikredes arbeidsledighetsforsikring var gyldig etter reglene i fal. § 3-5.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om videreføring av arbeidsledighetsforsikring, jf. fal. § 3-5.

Sikrede tegnet i 2015 gjennom sin fagforening en forsikring som ga rett til erstatning ved 100 % ufrivillig arbeidsløshet så fremt sikrede var innvilget dagpenger fra Nav.

Sikrede mottok varsel fra selskapet om at forsikringen skulle gjelde i alle fall ut 2020 da forsikringen ble fornyet 1.1.20. I brev datert 4.6.20 opplyste selskapet at forsikringen etter førstkomende hovedforfall, 1.1.21, ikke ville bli fornyet. Selskapet begrunnet opphøret med at oppslutningen om produktet hadde vært svært lav og sunket i etterkant av oljekrisen i 2015/2016. Med få medlemmer var forsikringen ikke bærekraftig i tider med lav sysselsetting.

Sikrede sendte klage til selskapet hvor gyldigheten av varselet ble bestridt etter reglene i fal. § 13-13, jf. e-post av 14.6.20. Likelydende klage ble sendt til selskapets kundeombud.

Selskapet opplyste i e-post av 18.6.20 at det ville sende ut nytt brev med nærmere forklaring av hvilke oppsigelser i 2020 som skulle være dekket, samt gi nærmere informasjon om klagerett. Selskapets kundeombud henviste også til nytt brev i sitt tilsvarende svar til sikrede.

I nytt brev fra selskapet 22.6.20 ble det gitt nærmere orientering om dekning og klagerett.

Sikrede krever videreføring av forsikringen og anfører at årsaken til lav oppslutning om produktet var selvforskyldt, idet selskapet stengte for nytegning i 2017. Dette er da ikke gyldig grunn til oppsigelse. Da oppsigelse først ble varslet i juni 2020, var dette ikke uten ugrunnet opphold, jf. fal. § 13-13. Orientering om klagerett ble gitt etter at sikrede selv hadde gjort selskapet klar over plikten til å informere. Oppsigelsen kan derfor ikke gjøres gjeldende.

Selskapet anfører at det har rett til å avslutte produktet og viser til at produktet solgte dårlig, og at det hadde tapt penger på det i flere år. Forsikringsavtaleloven § 13-13 gjelder ikke her. Det er fal. § 3-5 og § 12-9 som er relevante.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet kan unnlate fornyelse av sikredes arbeidsledighetsforsikring, jf. fal. § 3-5.

Ifølge fal. § 3-5 annet ledd kan nektelse av å fornye en forsikring kun skje dersom det foreligger "særlige grunner som gjør det rimelig å avbryte forsikringsforholdet". Formuleringen "særlig" forutsetter at det må skje et avvik fra den normale eller forutsatte gjennomføringen av forsikringsavtalen. Hvis risikoen utvikler seg slik at den avviker vesentlig fra de forutsetninger selskapet la til grunn, synes det derfor å foreligge "særlig grunn". Selskapet har forklart at skadeprosenten under oljekrisen oversteg premieinntektene mange ganger, og at det under koronaperioden kom en ny strøm med permitteringer. På tross av store premieøkninger er innkomne erstatningskrav langt over premien. Selskapet vil derfor avvikle produktet i Norge.

Nemnda mener dette må utgjøre "særlig grunn", jf. også FinKN-2017-711/710/625, FinKN-2011-012 og 2012-319, samt følgende kommentar i NOU 1987:24 Lov om avtaler om skadeforsikring vedrørende selskapets oppsigelsesadgang, s. 63:

Som eksempel på "særlige grunner" kan nevnes situasjoner hvor det synes rimelig at selskapet får anledning til å avvikle avtaleforholdet fordi ... det risikobildet som selskapet har lagt til grunn, er fundamentalt endret uten at dette skyldes et forhold som gir selskapet oppsigelsesrett etter utkastet § 4-3.

Spørsmålet er så om manglende fornyelse er rimelig. Sikrede har anført at årsaken til lav oppslutning om produktet var selvforskyldt fordi selskapet stengte for nytegning i 2017. Men selskapet stengte for nytegning fordi produktet ikke var bærekraftig, og da er det ikke urimelig å stenge det. Selskapet har også informert medlemmene om situasjonen, og at produktet var avhengig av oppslutning i markedet. Selskapet har ikke plikt til å tilby forsikring dersom risikoen er for høy.

I henhold til forsikringsvirksomhetsloven § 7-5 fjerde ledd skal forsikringsselskapet ved fastsettelse av premien sørge for at foretakets premier vil stå i rimelig forhold til den risiko som overtas og de tjenester som ytes og være tilstrekkelige til å gi sikkerhet for at forpliktelsene etter inngåtte forsikringer blir oppfylt. Premien må derfor samsvare med risikoen for skade og skadens omfang dersom den inntreffer. Selskapet har forklart at forsikringsproduktet trekkes tilbake i sin helhet fordi erstatningsutbetalingene ikke dekkes av premieinnbetalingene på tross av flere premieøkninger. Etter nemndas oppfatning er det ikke urimelig overfor sikrede at selskapet ikke viderefører avtalen i en slik situasjon, jf. for så vidt FinKN-2011-012 og 2012-319.

Sikrede anfører at oppsigelsen er ugyldig fordi det ikke ble varslet om nemndsbehandling. Selskapets varsel om nedleggelse av produktet ble gitt 22.6.20. Dette var lenge før tomånedersfristen i fal. § 3-5 og § 12-9. Det ble også informert om klageadgang. Det spiller ingen rolle om informasjonen om klageadgang ble gitt etter oppfordring til selskapet så lenge den er innenfor tomånedersfristen i § 3-5.

Sikrede viser til fal. § 13-13, men den gjelder ikke denne forsikringen.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).